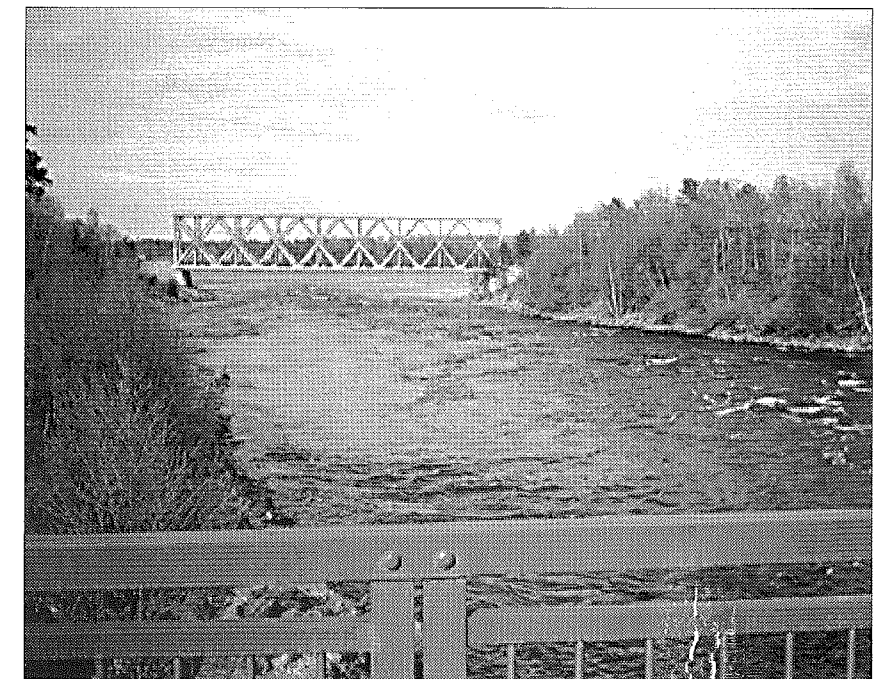
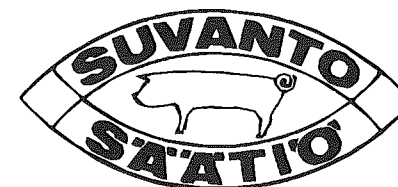

SUVANNON

Suloista suvea!

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 4 • 1996

K E S Ä K U U

Kiviniemen koski kuohuu kauniisti tänäkin kesänä. Esko Kallosen valokuva on toukokuulla otettu.

TOIMITUKSEN TUOLI

Kesätervehdys teille kaikille! Ele-tään keskikesän aikaa - kauneista ke-sää toivon mukaan. Reilun kuukauden päästä ovat odotuksissa myös Sakko-lan pitäjäjuhlat, tällä kertaa kesälaitu-milla Punkalaitumella. Muistakaa toki pitää päivämäärä 4.8. almanakassan-ne. Seuraavassa Suvannon Seudussa heinäkuun lopulla juhlien kulusta ker-rotaan tarkemmin.

Tässä on nyt niin suvinen mieli pääl-lä, ettei omakaan kynä tahdo luistaa. Mutta luistattakaa te kaikki muut: sa-depäivänä vaikka paperi nenän alle ja kynä savuamaan. Taas kerran saan pa-tistella nuorempaa väkeä - ja samalla tietysti vanhempaa polvea - kirjoitta-maan. Tekstiä ja kuvia on toimitukselle saapunut, mutta aina mahtuu lisää jo-noon.

Suvanto-Säätiön johtoporras valmis-telee jo hyvää kyytiä kesän 1997 pitä-jäjuhlia rajantakaiseen Sakkolaan. Pi-täkäähän tämäkin korvan takana, jat-kossa on luvassa lisätietoa.

Samoin vireillä on Sakkolan hauta-alueen kunnostus, johon nyt pitäisi olla virallinen lupapuoli kunnossa.

Kesämieltä! - MRT

KUOLLEITA

Toukokuun 2. päivä 1996 menehtyi sydänkohtaukseen Vilho **Vehniäinen** Rautalamilla. Hän oli Emma ja Alek-santeri Kuupon Eira-tyttären mies. Kotiosoite oli Sakkolassa Volossula.

EIRAN TAIVAL. Kesäkuun 15. vuonna 1944 oli Eira jo viidentoista, kun läksi Sakkolan Volossulan kylästä toisen ja viimeisen kerran evakkoon. Isä Aleksanteri Kuuppo kuormasi he-vosen kärryille porsaan ja tietenkin vähän muuta irtainta ja äiti Emma läksi karjan kanssa perässä. Ensimmäinen sijoituskohde oli Rautalammin Kalle ja Ida Nokkalan talo. Vastaanotto oli ystävällinen, sauna oli lämmitetty ja nukkumaankin pääsi oikein sänkyyn. Silloinkin nuorten elämän oli touhua täynnä, joten vakavammat huolet jäi-vät vanhemmille.

Elämäkumppanikseen Eira löysi Vilho Vehniäisen ja yhteistä taivalta olisi tullut täyteen syyskuun ensimmäi-nen päivä 50 vuotta. Vilhon sydän kui-tenkin pysähtyi äkillisesti ja hän me-nehtyi toukokuun alussa. Odotetut kul-tahäät jäivät pitämättä. Rakennusmes-tari Vehniäinen oli kuollessaan 72-vuo-tias.

Pentti Vuorenpää

Hilka Myllysen muistolle

Toukokuun 15. päivän iltana tuli su-ruviesti Hilka Anna **Myllysen**, enti-sen Huuskan, äkillisestä poisnukkumi-sesta Saarijärven sairaalasta, jonne hänet oli väsynenä hetkeä aiemmin saatettu.

Hilka oli syntynyt 29.3.1918. Sak-kolan Röykkylässä ms. Filemon Huus-kan tyttärenä. Hilka toimi sodan ai-kana lottana Syvärillä ja osallistui ak-tiivisesti toimintaan veteraani- ym. jär-jestöissä.

Miten kauniimmin täältä lähteä vois, kuin unessa nukkua hiljaa pois. Rak-kaudella muistaen

Vieno Vaskelainen

Toukokuiset kuulumiset Sakkolasta

Hautausmaan alueen kunnostus käynnistyy

Lupa Sakkolan hautausmaan kunnostukseen on nyt kirjalli-sesti saatu. Valmisteluja töiden käynnistämiseksi tehdään par-haillaan.

Suvanto-Säätiön edustajat Hannu J. Paukku ja Esko Kallonen ovat 14.-15.5.96. käyneet neuvotteluja Grovo-non (Sakkolan) kunnanhallituksen joh-tajan Anastasia Bakatshin kanssa.

- Pitkään toivottu yhteys Sakkolan viranomaisiin on nyt saatu. Neuvotte-lun tuloksena on saatu lupa hautaus-maan kunnostukseen sankarihauta-alu-eella, kertoo Suvanto-Säätiön puheen-johtaja Esko Kallonen.

Suvanto-Säätiö tulee pikaisesti teke-mään suunnitelman hautausmaa-alueen kunnostamiseksi ja muistomerkin laittamiseksi haudalle.

- Tavoitteena on, että alue olisi val-miina elokuussa 1997, kun pidämme Sakkolan pitäjäjuhlat Kiviniemessä, Kallonen jatkaa.

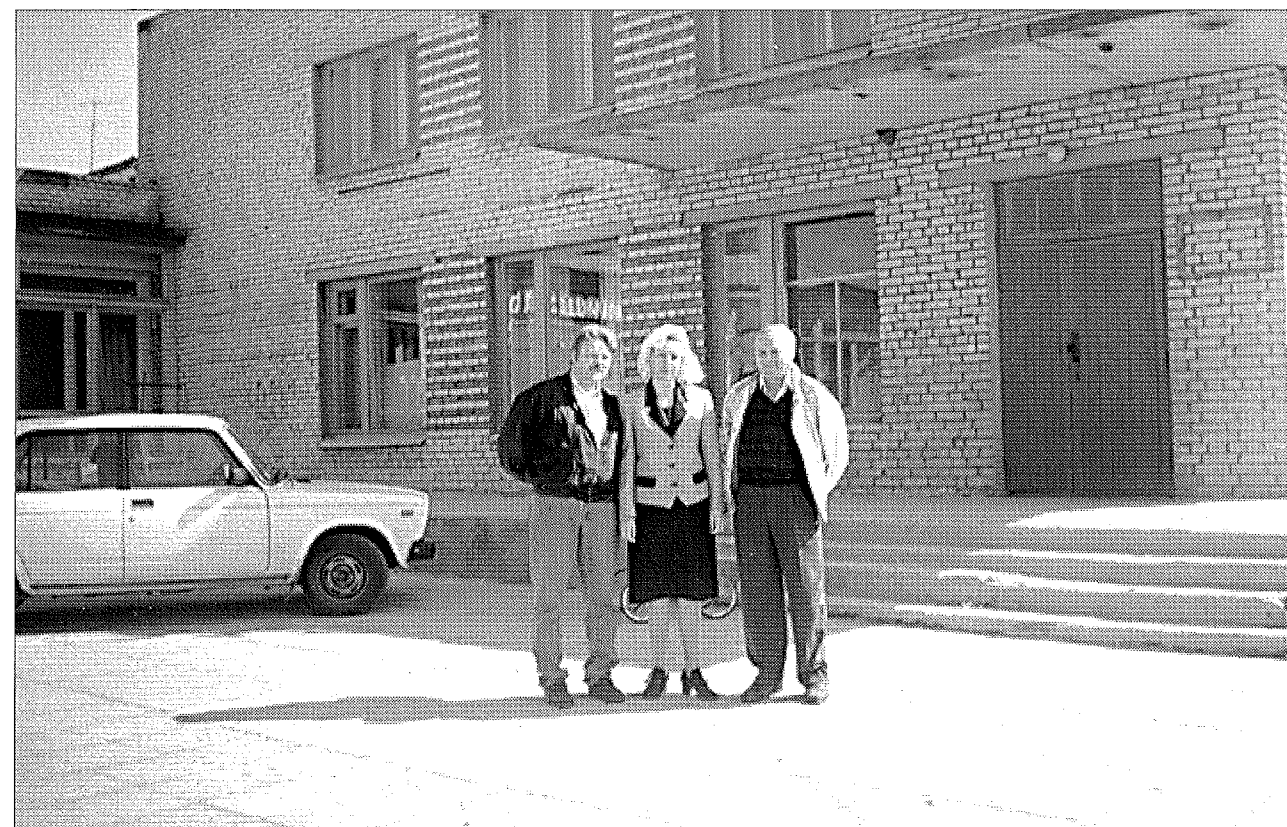
Ohessa on kunnanhallituksen johta-jan allekirjoittaman asiakirjan suomen-nos:

Neuvottelut Sakkolan hautausmaa-alueen kunnostamiseksi ovat lopul-ta johtaneet tulokseen. Kuvassa Hannu J. Paukku, Anastasia Bakatsh ja Esko Kallonen.

Leningrain alueen, Käki-salmen piirin, Gromovon kunnan hallituksella ei ole mitään sitä vastaan, että Sakkolan entisten asukkain muodostama säätiö suorittaa hyväntekeväisyytteinä sakkolan entisen suomalaisen hautausmaan ja sotilas hautojen kunnostamisen Gromovon kylässä.

Gromovon kunnanhalli-tuksen johtaja

A.M. Bakatsh

HOVINKYLÄ -päivää

vietetään heinäkuun 7. päivänä 1996. klo 13

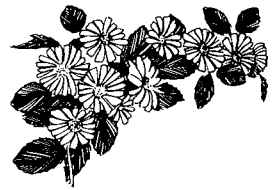
Tottijärven Joenpohjassa Mauri ja Taina Tuomisella.

Osoite koulukulmantie 56, puh. 3734 904.

TILAA OMA SUVANNON SEUTU.
Loppuvuosi 1996 maksaa 40 vain markkaa!

Kultahäät

Kultahäitään viettävät 24.6.1996. Veikko Meskanen, kotoisin Sakkolan Haparaisista, ja Reetta Liisa, omaasukua Laitinen. Pariskunnan häät vietettiin Rautalammilla Lautakodalla. Onnea kultahäpäparille.

VUOSIA
TÄYTTÄNEITÄ

Emmi Susanna Vullin 85-vuotispäiviä vietettiin 24.3.1996. hänen kotonaan Orivedellä. Juhlan viettoon osallistuivat ystävät ja veljien lapset. Emmi Vulli, os. Lamppu, on kotoisin Sakkolan Röykkylästä. Onnea ja hyvää vointia jatkossakin.

80 vuotta täytti Edla Broman, os. Kuisma, 28.4.1996. kotonaan Mouhijärvellä. Edla Broman on syntynyt Sakkolan Lupran kylässä 1916.

Kaarnajoen Revot sukukokouksessa

Sukumme vanhinta polvea, vasemmalta Hertta Repo, Emma Koiranen sekä Kaija Heilimo. Hertta ja Kaija ovat Heikin tyttäriä, Emma Mikon tytär. Kuvasta puuttuvat samasta sukupolvea Saima Äikäs ja Hanna Kaipainen, molemmat Matin tyttäriä sekä Mirja Heikintytär Repo ja Hellen Huuhka, Liisanntytär.

Kauniina toukokuisena lauantaipäivänä kokoontui 70 Kaarnajoen Repojen - ei "toistalloisten" - Repoa yhteisen sukupäivän viettoon Kanneljärven opistolle Lohjalle. Läsnä oli neljän eri sukupolven edustajia vanhimman ollessa melkein 85-vuotias ja nuorimman kolmiviikkoinen.

Joukon alkaessa kokoontua kuului iloisia tervehdyksiä, huudahduksia ja ihmettelyä. "Olet se tosissaa sie?" Jotkut olivat tavanneet toisensa edellisen kerran ennen sotia Kaarnajoella. Ulkonäkö oli kuitenkin tuttu vuosikymmenten erosta huolimatta.

Päivän aikana tehtiin "diamatka" Kaarnajoelle, Volossulaan, Taipaleeseen, Pähkenikköön sekä Käkisalmeen. Kuvien sekä piirtoheitinkalvojen avulla tutkailtiin, miltä esi-isien ja -äitien asuinpaikat näyttävät tänä päivänä. Oli peltoa, kukkia, talon kivijal-

kaa. Maisemat olivat tutut. Talot vain puuttuivat.

Sukumme vanhin Heikki Juhonpoika Repo oli kuollut 6.1.1995. Hänen sekä muiden edellisen sukukokouksen jälkeen poistuneiden muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella ja laulamalla "Tähtitarhain tuolle puolen", joka on Antti Laamasen sanoittama. Suvun vanhimman viiri annettiin Emma Koiraselle, os. Repo. Hän viettää virkeitä eläkepäiviään Lempäälässä.

Päivän kohokohta ja odotetuin tapahtuma oli sukukirjan julkistaminen. Simo Repo, kirjan päätoimittaja, kertoi kirjan synnystä ja siihen liitetystä asioista - todeten mm. että kirja eii ole vielä valmis, vaan sen teko jatkuu edelleen. Uusia tietoja, vanhoja asioita ja kuvia kerätään edelleen. Kirjasta on erillinen juttunsa viereisellä sivulla.

Leena Repo

Repojen sukukokoukseen osallistuneita Kanneljärven opistolla. Taustalla seisova Samppa Viskari tiedottaa suvulle ensi vuoden Sakkolan juhlista Sakkolassa.

Repojen sukukirja julkistettiin

"Revon Yrjön Matin Heikin Juhon MIKKO sekä hänen jälkikasvunsa Sakkolan Kaarnajoelta nykypäivään" on nimenä sukukirjalla, joka julkistettiin Kanneljärven opistolla Reposen sukukokouksessa 4.5.1996.

Juho Heikinpoika Repo muutti Vilakalasta Kaarnajoelle 1860-luvun puolivälissä. Hänen poikansa Mikko on kantaisänä Repojen sille sukuhaaralle, josta tämä kirja on koottu. Mikon lapsista 7 kasvoi aikuisiksi. Anna Kylästästä, Liisa Laulajaisesta ja Helena Jortikasta sekä Juho, Mikko, Matti

ja Heikki Mikonpojista on kirjassa muistelmia. Kirjaan on koottu myös pohjapiirroksia ja joitain valokuvia heidän asuinpaikoistaan.

Jälkeläisiä näillä 7 kantaisällä ja -äidillä on noin 800. Kaikkia ei ole valittavasti tavoitettu. Kiitettävästi on kuitenkin saatu tietoja eri puolilta Suomea. Sukutaulut selventävät omalta osaltaan sitä, kuka kuuluu mihinkin sukuhaaraan.

Tämä kirja on julkaistu, mutta tietojen kokoaminen jatkuu. Keräämme edelleen sukuumme kuuluvista henki-

löistä muistelmia, heille tyypillisiä lausahduksia, elämäkertatietoja yms. Pietnetkin asiat ovat tärkeitä muistiinmerkittäviksi.

Kirjan tiedot ovat tietokoneella, joten sitä mukaa, kun joku syntyy, menee naimisiin, kuolee, olisi hyvä kirjata muistiin. Tiedot ottaa vastaan Simo Repo, Kuitinmäenkaari 14 B, 00210 Espoo, puh. 90-8043007. Kirjaa voi myös tilata häneltä, hinta on 100 mk. Kirjaa on saatavissa rajoitetusti.

Leena Repo

**Muistat sie, mis pietään ens kesän
Sakkola-juhlat?
Nyt mie muistan - ett kesälaitumel;
Punkalaidun. Tervetulluo!**

Sotainvalidi- ja veteraanikerho toimii - ja odottaa uusia jäseniä

Edellisessä Suvannon Seudussa kerrottiin Sakkolan sotainvalidi- ja veteraanikerhon vuosikokouksesta. Tässä vielä lisää tietoa kerhon toiminnasta.

Kerhon hallituksen puheenjohtajana on Martti Karonen Tampereelta, varapuheenjohtajana Risto Jääskeläinen Pirkkalasta ja hallituksen jäsenenä Kaarlo Huuska Kangasalta, Aku Vis-kari Lempäälästä, Aarne Naskali Lempäälästä, Eino Koppanen Pirkkalasta, Väinö Tenkanen Vantaalta, Lauri Lamppu Valkeakoskelta. Kerhon sihteerinä toimii Aune Karonen Tampereelta, ja Aune Karonen hoitaa myös rahastoasiat. Tilimme tarkastavat Lai-la Huuska ja Irja Lamppu.

Eino Koppanen on uusi jäsen hallituksesta ja Sakkolan sotainvalideista nuorin. Mainita pitää vielä, että Sakkolan sotainvalidiosasto on perustettu

vuonna 1942 Sakkolassa Haitermaan kansakoululla. Perustajajäseniä on kaksi, ja erittäin virkeitä veljiämme, Aarne Naskali Lempäälästä ja pj Martti Karonen Tampereelta. Kolme vuotta sitten Karonen nimettiin myös kerhomme kunniapuheenjohtajaksi. Hän on erittäin aktiivisesti toimiva, asiallinen ja suhtautuu päättäväisesti kerhon toimintaan - kuten myös kunnioittavasti sotainvalidien ja veteraanien asioihin.

Hyvät sakkolalaiset, keitä asiat kiinnostavat veteraanityöhön tai muuten tunteissa on kutsumusta yhteistyöhön kerhon veljien kanssa, kutsumme toimintaamme mukaan. Kaikkiin hallituksen jäseniin voi ottaa yhteyttä ja näin ollen pitää yllä sakkolaista kultuuria tälläkin alalla.

Tulevassa toiminnassa kerholla on

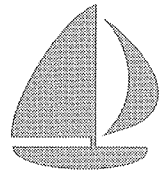
tarkoitus pitää 55-vuotisjuhla Sakkolan kirkolla ensi vuonna yhdessä Suvanto-Säätiön kanssa. Molemmat olisivat mukana omilla ohjelmillaan, mutta yhtäaikaisuus olisi varmasti tuloksellista niin säätiölle kuin kerolle. Tarkoitus on kokoontua tämänvuotisten pitäjäjuhlien yhteydessä Punkalaitumella ja pitää neuvottelua ensi kesän tapahtumista.

Kerho suunnittelee myös yhteistä ilanviettoa Ikaalisten kylpylään. Näistä kaikista asioista voi siis ottaa yhteyden hallituksen jäseniin. Samalla yhtenä hallituksen jäsenistä esitän kutsun kaikille kerhomme jäsenille saapua Punkalaitumelle kokoukseen ja samalla juhlia pitäjätapaamistamme.

Hyvää kesää - tapaamisiin Sakkolan juhlissa!

Lauri Lamppu
Valkeakoski

Ukkosen sukujuhlat risteilyn merkeissä

Pidämme sukukokouksen Silja Festival -laivalla lauantaina 10.08.1996.

Passi mukaan.

Helsinki klo 9 Eteläsatama, Olympialaituri, paluu klo 19.

140 mk/hlö, lapset 6-17 v 70 mk. Lounas klo 10. 59 / 35 mk.

Sitovat ilm. ja maksamiset 140 mk ja 70 mk lapsesta 1.7.1996. mennessä PS. tilille 800022-2901178.

Suku- ja etunimet sekä syntymäajat merkittävä. psp-lomakkeeseen.

Pyydämme myös 300 mk lisämaksua, jos halutte varata 4h ikkunallisen hytin.

Bussikuljetus Tallinnan sisältyy hintaan, mutta laivalla voi myös odottaa 3 tuntia satamassa. VR- ja bussialennusta varten tarvittavat osallist.todistukset, sitäkin ilmoitus. Maihinousukortit jaetaan terminaalisia.

Yhteyshenkilöt: kesäkuussa Pauli Inkinen p. 914-730288, heinäkuussa Marja-Riitta Hakala 90-2721616 iltaisin.

Kaikkia tämän kuvan henkilöitä ei kuvan omistaja tunnista. Edessä istuvat kuitenkin Rämön Eino, Väätäsen Matti ja Rämön Eero. Takana seisovista tytöistä yksi on Halosen Liisi, ja yksi Sipposen tytär, loput kaksi ovat jääneet kysymysmerkeiksi.

Kiviniemen kesäistä nuorisoa

- Kiviniemen nuorisoa on tässä 1930-luvulla, kirjoittaa kuvien lähettäjä Matti Väätänen Tampereelta. Iloisessa joukossa Karpanmäen Alina, Raaskan Aili, Karpanmäen Alma, Räikösen Terho, Väätäsen Matti, Koirasen Simo ja Väyrysen Paavo.

Oma Karjalan Kannas maatuus siellä,
sen kansa kulkevi kylätiellä,
ei tiedä kodista, ystäivistä,
sen vainen muistaa - lähti
mistä.

A. Aava

Samppa Viskari katseli pääsiäisen pyhinä vanhoja valokuvia Sakkolasta. Kuvien välistä hän löysi isänsä kirjoitelman, Kelja-Taipale alueelta eli Vilakkalan koulupiirin eri paikkojen nimistä ja sijainnista. Ohessa yllättäen, vuosikymmenten jälkeen esiin putkahtaneita Väinö Viskarin muistelmia.

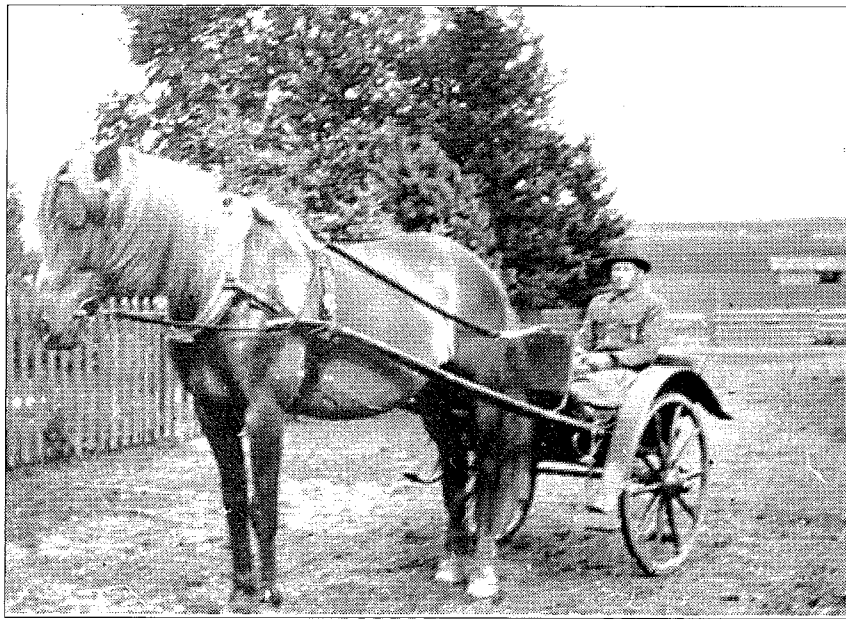
Keljan ja Volossulan kylien välillä oli Suvannon rannalla "Päähenotko", rotko, missä kasvoi paljon pähkinäpuita. Keljan ja Vilakkalan kylien välillä maantiessä oli kolme pientä mäkeä, joiden nimet olivat "Rummuntienmäki", mitä yleisesti kutsuttiin Runteenmäki, Keskimäinenmäki ja Lamminmäki.

Lamminmäki jakautui kahteen osaan. Maantien Volossulan puoleinen osa oli Ottopellonpalle ja lamminpuolen osa oli Summasenpalle. Viime-mainittu nimi johtui siitä, että mäen päällä oli vielä viime vuosisadan vaihteessa savesta rakennettu talo aivan maantien varressa ja talon isännän nimi oli Summanen.

Vilakkalan kylä sijaitsi ns. Heinälammien ympärillä. Nimitys johtui siitä, että keväällä, syksyllä ja talvella tämä 102:n hehtaarin alue oli veden peitossa ja kesällä se kasvoi kovasti korteheinää, mikä kokonaan korjattiin laittamalla kekoihin, mistä ne talvella oli mukava ajaa jäätä myöten pois. Osakaina tähän alueeseen oli Vilakkalan, Volossulan, Keljan ja Haparaisten talollisia. Vuosina 1922 ja -23 tämä lampi kuivattiin valtion avustuksella aukaisemalla ja syventämällä lammista Mutalammin kulkenut puro eli Mylsillan oja ja Mutalammin edelleen Kaarnajoki yhä lähelle Taipaleen jokea olevaan Rytyn putoukseen asti. Kuivauksen ja sarkaojituksen jälkeen tuli alueesta mainio viljelysmaa.

Heinälammien pohjoispuolella olevaa

Muistelmia alueelta Kelja-Taipale

Väinö Viskari tulossa kotipihalleen Kievarin kyytimatkalta Metsäpirtistä.

kyläosaa kutsuttiin Heikkiläksi, jonka kyläosan takana Pyhäjärvelle päin oli erinimisiä paikkoja, joista mainittakoon "Tölli ja sen niityt" iso suo niemitä "Ruop' oja suo". "Portkorpi" tässä metsäkorvessa aikoinaan viime vuosisadan lopulla tehtiin murha, mikä kovasti järkytti kyläläisiä. Tästä tietysti tuli oikeusjuttu ja käräjissä oli todistajana mm. itsellismies Matti Meskanen.

Todistus eräältä kohdaltaan oli näin kuuluva: "Ukon kontti ja kottuset olit tuos, itse ukko olj tuos, päivä paisto Portkorvest Ämmälä miilmoikkaa." Ämmälässä poltettiin miilua, pajahiiltä, ja ne valmiina säilytettiin pimeässä majassa eli moikassa.

Heikkilän takana laski lampiin Sopeja. Kyläosaa lammin itäpäässä kutsuttiin Simolaksi ja siitä edelleen Lohijoelle johtavan tien varrella oli Vilakkalan kylään kuuluva kyläosa. "Kovera-oja", jossa oli mylly ja myöhemmin vuosina saha. Kovera-ojan lähettyviltä alkoi noin 2000 hehtaarin suuruinen valtion metsäalue Sakkolan

rummupuisto tässä erittäin järeässä metsässä oli paikannimiä. Luhtlavoi "Kytäspalo, Kannonsuo, Kurkisuo".

Kytöspalolla sijaitsi kuuluisa Kaarnajoen tykistö patteri. Kovera-ojan sivusi vuosina 1919-20 rakennettu ns. Tykkitie, mikä alkoi Pyhäjärven pitäjän Saaprun kylästä ja päättyi Metsäpirtin pitäjän Taipaleen kylän Linnamäelle. Tien pituus n. 27 km ja se oli viime sotiemme aikana erittäin tärkeänä huoltotienä.

Vielä oli Vilakkalan kylän pohjoispuolen metsissä Holma niittyineen ja samoin Nälli. Kylän keskeisin paikka oli Meskasenmäki, joka sijaitsi Heinä- ja Mutalammin välissä. Meskasmäeltä länteen päin oli Savimäki ja edelleen kylän eteläisin Keltaslahti, missä 50 vuoden ajan oli majatalo "Kievari".

Keltaslahdesta lähti kylä-, myöhemmin kunnantie Volossulaan, jota kylää yleisesti kutsuttiin Makkaraksi, koska kylän melkein kaikkien asukkaiden sukunimi oli Makkara. Kylä oli Suvannon rannalla ja rannassa oli Makkaran laivalaituri. Makkaralta päin laski Kel-

taslahdessa Heinälampiin pieni puro nimeltä Paavan-oja. Makkaran ja Lamminmäen välillä olivat yksityisten metsät ja metsäosien nimiä oli Kivikko, Suoharju, Kolmikanta, Suurenkiven suo ja Patoniemi. Viimeksimainitussa oli jo kohta vapaussodan jälkeen rakennetut tykistö ja konekivääri "kasematit".

Volossulan kylän laidassa oli Makkaran aho, josta meni metsätie nimeltä Paukuntie Hätäkorpeen, mikä oli Kaarnajoen kylän laidassa.

Lähellä Vilakkalan ja Kaarnajoen rajaa Mutalammin rannalla oli Kennahonmäki. Tämän mäen päällä oli kaksi kansakoulurakennusta ja Vilakkalan nuorisoseuran talo. Mutalammin vastakkaisella rannalla Sotikkalan aholla oli Vilakkalan työväenyhdistyksen talo.

Kaarnajoen kylä alkoi koululta ja kutsuttiin sitä yleisesti Paukkulaksi, koska kylässä alkujaan oli ollut Pauku-niminen isäntä. Kaarnajoen kyläosien nimiä oli: Vanhakylä, Hätäkorpi, Karosenaho ja Kullankukkaroo. Kaarnajoen ja Kirvesmäen kylien välillä oli suuri suoalue nimeltä Koppolisuo, minkä Kirvesmäen puoleisessa päässä laski Taipaleen jokeen Mustaoja. Koppolisuo kasvatti paljon lakkoja ja karpaloita.

Kaarnajoelta Taipaleeseen johtavan tien varressa ooli paikannimiä Keiverrinharju, Virstakivi ja Heinväentie.

Taipaleenjoen varressa olevaa Terenttilän kylää kutsuttiin myös Ryttyläksi, mikä kylä kyllä kuului Metsäpirtin pitäjään.

Väinö Viskari

MATKA SAKKOLAAN

22.8. - 25.8.1996.

"Synnyinseudun sydän sykkii jälleen,
se mennehetkin takaisin saa tälle".

A.Aava

Matkalle lähtö Orivedeltä torstaina 22.8. klo 7. Reitti: Tampere, Lahti, Kouvola, Vaalimaa, Viipuri, Pietari. Majoitus Pietarissa, Hotelli Moskvassa.

Perjantaina matkaamme sitten Sakkolaan. Kirkon muistomerkkipatsaalla vietämme pienen hartaushetken. "On riemu kun saan tulla".

Käymme Taipaleessa, sekä tietenkin tallaamme entisillä kotipihoilla ja poluilla. Entisen kunnalliskodin ja Kiviniemen motellin kautta palaamme Pietariin. Lauantaina vuorossa kiertoajelu Pietarissa, oppaana urheiluystävänä, monikielitaitoinen Andrei Kotsin. Illalla sirkus-tivolin katseilu.

Sunnuntaina palaamme Suomeen vanhan rajamuistomerkin ja Terijoen kautta.

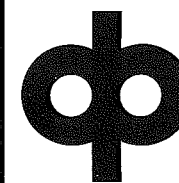
Matka maksaa aikuisilta 950,- ja lapsilta alle 12 v. 475,-. Hinta sisältää matkat (myös Pietarista Sakkolaan) Pietarin kiertoajelun, majoituksen, aamiaisen, illallisen sekä vii-
sumin. Sirkus-tivoliin pääsylippu ostettava erikseen, samoin muut vastaavat ohjelmat lisämaksusta.

Ilmoittautumiset Samppa Viskarille 1.8. mennessä puh. 931-3351212, os. 35100 Orivesi Pajala.

Matkan johtajana Jarmo Ahonen, tilausliikenne Vehkalahti.

Ystävällisin terveisin - tervetulluo!

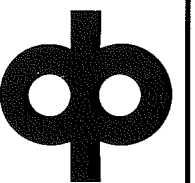
Samppa Viskari

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
- PERINTEISIIN NOJAUTUEN -

TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

Kevät tuli keikkuen - ja kesä

Tetti Sirénin asuja esittelevät naiset, etualalla korutaiteilija Jaan Pärn ja käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki.

Virkki-Käsityömuuseon vuotuiset perinnetilaisuudet jatkuvat. Keväinen muotinäytös museossa Karjala-talolla esitteli Tetti Sirénin suunnittelema naisten neuleasuja ja esitiläisiä tekstiilejä sekä vanhoja koruja. Esillä oli myös eestiläisen Jaan Pärnin upea korunäyttely.

Tilaisuuden alussa käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki toivotti läsnäolijat tervetulleiksi sekä suomeksi että eestiksi muistellen samalla oloaan Eestissä vuosina 1934-36 Kehtnan Kotitalouskorkeakoulussa, missä hän opetti kudontaa ja sommittelupiirustusta.

YKSILÖLLISYYTTÄ KESÄN JUHLA-ASUIHIN. Suunnittelija Tetti Sirén esitteli oman liikkeensä keväistä naisten neulemuotia. Tyylikkääst asukokonaisuudet valmistetaan langasta lähtien liikkeen omana työnä. Asuja on valmistettu jo 27 vuotta.

Tänä vuonna ovat käytössä olleet eniten puuvillasekoitteiset langat ja kevään muoti suosii heleitä värejä.

Hartialinjaa terävöitetään toppauksilla. Helmaa kohti hieman levenevä linja keventää vaikutelmaan kolmeneljäsosaa pituisissa neuletakeissa. Alla on väriin soinnutettu tai samasta langasta neulottu hihaton leninki. Neuleiden pinnat alkavat myös elävytyä. Puuvillasekoitteisuus tekee asuista pesukoneessa pestäviä ja muutenkin ryhtinsä paremmin pitäviä puuvillaneuleisiin verrattuna.

Neuleasut valmistetaan kantajansa muotoihin.

- Vuosien mittaan sitä on oppinut naisten vartalon peittävät asiat, naurahtaa Tetti Sirén.

Niinpä asuissa on väljyyttä oikeissa paikoissa ja huiveja yms. katseenvangitsijoina. Nuorille naisille helmassa on leveyttä ja lyhyttä rohkeammin. Asuja saa myös uniikkeina yksittäiskappaleina - hinta vain on vähän korkeampi.

EESTIN NÄYTTELY. Eestin näyttelyssä on esillä eestiläisten ystävien,

Mannij Varepin, Hille Karmin, Eve Kildemaan, Tiina Hansenin ym. vuosien aikana lahjoittamia koruja ja tekstiilejä ssekä muuta kansanomaista aineistoa.

ARKKITEHDISTÄ KORUTAITEILIJAKSI. Eestiläinen korusuunnittelija Jaan Pärn oli tuonut kevättapahtumaan korunäyttelyn, joka esitteli hänen seitsemän vuoden aikana tekemiään töitä. Hän on aloittanut vuonna 1989 kourutyöt Tillanderilla ja suorittanut vaativat leimaus- ym. tutkinnot, minkä jälkeen aloitti oman tuotannon. Neuvostoliiton aikana jalometallien käyttö oli kiellettyä, mistä syystä Jaan Pärn alun alkaen lähti Suomeen.

Arkkitehdin koulutus, joka hänellä on pohjakoulutuksena, on auttanut oman tyylin löytämisessä myös korusuunnitteluun. Pärnin töitä on aikaisemmin ollut esillä yksityisnäyttelyissä. Nyt on tulossa näyttely Malmöhön ja Saksaan. Näytteillä olevat korut on tehty kullasta ja hopeasta, lisäksi on

käytetty hiottuja tai hiomattomia jalokiviä ja kiviä, mutta myös säteenkaaren väreissä loistavia simpukankuoria. Vaativat geometriset muodot viehättävät. Mm. Eestin presidentin rouva on vakituinen asiakas.

- Suomalaiset naiset vähemmän osaavat käyttää koruja, eestiläiset ostavat eniten, mutta ostajia on myös Ranskassa, Saksassa ja Sveitsissä, kertoo Jaan Pärn.

VUOKRAUS UUSI PALVELU. Tetti Sirén esitteli näytöksessä lisäksi asuihin ostamiaan kesähattuja, jotka kruunaavat juhlatunnelman. Halutessaan asiakkaat voivat myös vuokrata hattuja ja saada siten vaihtelua juhla-asuihinsa.

Myös Jaan Pärn vuokraa koruja tilaisuuksiin, kuten hänen mukaansa paljon tehdään korkeissa seurapiireissäkin!

Näyttelyesineet ovat nähtävänä Virkki-Käsityömuuseossa keväänäyttelynä museon aukioloaikoina ti-pe klo 11-15. Esim. ryhmien tiedustelut puh. 90-7572597, Virkki klo 8-10 p. 90-497789.

Sirkka-Liisa Uutela

Tyyne-Kerttu Virkin lapsuusmuistoihin liittyy Virkin talo, joka on kuvassa ikuistettuna puutarhan puolelta. (Kuva alhaalla).

Käsityöneuvos muistelee varhaisia lapsuusvuosiaan

Muistat sie viel?

Enhä mie oikei mittää muista, mut vanhat kuvat kertovat vähäse kuitenkin. On kerrottu issään huutolaispoikana köyhästä Virkkilä kylästä lähteneen Vuokselast. Heit ol viis lasta ja hää ei käynt koulukaakaa. Mut joku huomaa ja hänet pantii kauppa-alal Valkjärvel. Jostai ihmeellisest hää löys ensimmäise vaimo Vuoksela Räihärannalt, Olga Komosen - Larin Parasken sukuun luultavasti kuuluva. Heiät vihittiin Käkisalmes, ku hää ol ortodoksi, heistä on hyvin kaunis hääkuva. Mut sitä onnee ei kestänt kaua, ku laps Helmi jäi äidistää kolmiviikkoseks. Sit isä löys miun äitiin Sakkola Sipilänmäeltä ja häne avullaa saivat ostettua Sakkolas Lampu konkurssitilan, jossa ol sekatarakauppa ja majatalo.

Äitin toi myötäjäisin yhe hevoson, Hilppa-nimise ja 8 hehtaari viljelysmaata, Soprikkala hakamaata ja 65 hehtaari metsää. Hän sairastu keuhkotautii ja kuoli kotiin. Mie jäin äidistään kolmevuotiaaks. Olin saanut tartunnan ja isä vei miut Helsingin diakonialaitoksel. Siel mie vietin lapsuutein 4-8-vuotiaaksi. Olen sitkeästi työtä tehden opiskelt, olt työttömänä, opettajana ja paljon nähnyt. Mutta ikävä kyllä lapsuudestani diakonissalaitoksesta en muista mitään. Tapasin myöhemmin diakonissa Alma Antikaisen,

Maire, os. Laamanen ja Viktor Virkki, lapset Helmi ja Tyyne. Kuva otettu vuonna 1910 tai 1911.

joka oli minnuu hoitant, mut ehä mie huomant sillo kyssyy niist ajoist. Kyl hyö vissii rakastiit minnuu, ku mie kuitenkin olen pärjänt.

- Nii et ihmise ikäne tää taival on olt, ku vielä näin vanhoil päivil teen 8-tuntisii työpäivii, tuumaa käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki Sakkolan Kirkonkylästä.

Eläkeläiset juhlivat Lempäälässä

Eläkeliiton Lempäälän yhdistyksen kevätkuuhlaa vietettiin toukokuun lopulla Manttaalitalolla. Puhujaksi oli tullut Eläkeliitto ry:n kunniapuheenjohtaja Pekka **Silvola**. Hän mainitsi olleensa lempääläisten juhlissa aiemmin kaksi vuotta sitten paikallisen yhdistyksen täyttäessä 20 vuotta.

Pekka Silvola ei puhuessaan pape-reita rapistellut. Vapaamuotoinen puhe ei puuduttanut, vaan nauratti välillä kuulijoita.

- Ketkä uskaltavat laskea leikkiä itsestään, heiltä ei tule hupia puuttumaan.

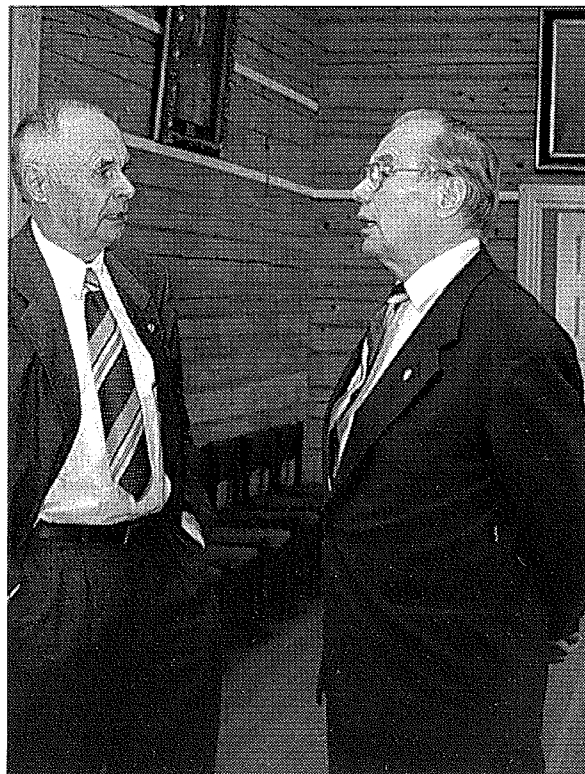
Hän käsitteli vakaviakin asioita ja tilanteita saaden yleisön mietteläkkiäsi. Nykyinen lääkärietiikka ja laki sai häneltä nuhteita. Ihmisen elämästä on tehty kannattavuuskysymys.

- Katsotaan ikää, ketä kannattaa hoitaa. Silvolaa ei myöskään miellyttänyt tapa, millä eläkeläisten asioita käsitellään. - Eläkeläisiä ei kuulla, kun heidän asioitaan valmistellaan ja niistä päätetään, Silvola totesi.

Silvola kertoi ihmisen vanhenemisen peloista. Miesten hän totesi olevan yksinäisempiä kuin naisten. - Yksin asuva vanha mies on syrjäytynyt monessa mielessä. Tyhjätkä penkit täälläkin osoittavat, että poissa ovat ne, jotka eniten tarvitsisivat yhdessäoloa. Paras-kaan organisaatio ei pysty kuuntelemaan, ottamaan syliin ja rakastamaan. Vain ihminen voi sen tehdä, Eläkeliiton kunniapuheenjohtaja päätti puheensa.

Niin Hämeessä kuin oltiinkin melkein ylinnä kuului puheen sorinassa miet ja siet. Kuin olisi ollut karjalais-

- sielhä se olin mieki

Eläkeliitto ry:n kunniapuheenjohtaja Pekka Silvola (oik.) ja Lempäälän yhdistyksen sihteeri Eino Naskali haastelemassa kevätkuuhlan väliajalla.

ten juhlassa. Kansaa katsolessaan ja kuunnellessaan Pekka Silvola totesi karjalaisten olevan vireitä ja tottuneita liikkumaan.

Kahdeksankymppinen Eeva Koiranen (Sakkolasta syntyjään) esitti Saima Harmajan runon "Väkevä kukka" ja Aleksanteri Aavan "Mikä on suruis-ta suurin".

Eeva Koiranen vertasi itseään runon väkevään kukkaan. Se repäistiin juuriltaan ja siirrettiin toiseen paikkaan, missä se alkoi uuden kasvun. - Olin

23-vuotias, kun jouduttiin Karjalasta lähtemään. Vuonna -47 tultiin Kuljuun asumaan.

Väkeä juhlaan oli tullut lähipitäjiä kauempaakin kuten Arvi Ollikainen Ruovedeltä. Hän kertoi asuneensa siellä vuodesta -44 lähtien. Ollikainen on lähtöisin Sakkolan Ojaniemestä.

Eläkeliiton Lempäälän yhdistyksen sihteeri Eino Naskali, "pansaroisii", kertoi vireätoimiseen yhdistykseen kuuluvan 110 jäsentä, joista iso osa on karjalaisia.

Hanna Kitunen

Pulakan suku!

Kokoonnumme kesätapaamiseen sunnuntaina

14.7.1996. klo 12.-18. Nokian Siurossa Knuutilan kartanon väenpirtillä.

Kokouksessa päätetään mahdollisesta sukuseuran rekisteröitymisestä.

Toivomme kokoukseen runsasta osanottoa.

Ilmoitukset osanotosta 30.6.1996. mennessä Maria Pirhoselle,

Kortelahdenkatu 15 A 18 33210 Tampere, puh. 931 - 2132190

Toimikunta

Vesilahden Karjalaisten kunniajäseniä ruusuineen. Vas. kunniapuheenjohtaja Yrjö Raaska, Kauko Virolainen, Terttu Kurikka, Kerttu Virolainen ja Aino Nuora.

Vesilahden Karjalaisille kunniajäseniä

" Polku tasaiseksi nuoremmille "

Vesilahden Karjalaisten yhdistys täyttää ensi vuoden syyskuussa 50 vuotta.

Kunniajäseniä nimettiin ja muistettiin kuitenkin jo tänä vuonna liittyen nykyisen asuinpitäjän 650-juhlavuoteen.

Pienimuotoisessa juhlatilaisuudessa 3.6.yhdistyksen puheenjohtaja Sinikka **Ojala** (o.s. Lamppu Sakkolan Petäjärveltä) muisteli sotien jälkeistä aikaa karjalaisten asettautuessa uusille asuinsijoille. Itse hän oli pieni tyttö ja karjalaisuuttaan häveten hän päätti opetella kirjakielen.

- Siinä on ollut urakkaa koko elämäk-

si.

- Oli edessä taas kerran uuden kodin rakentaminen, uudet naapurit, uusi murre.Teitä ei karjalaisuus hävettänyt. Se oli työntäyteistä aikaa, toinen toisiaan kaipaavaa aikaa. Olette jaksaneet pitää yhdistystä toiminnassa. Olette tehneet meille nuoremmille polun tasaiseksi, hän kiitti kunniajäseniä.

Kunniajäseniksi oli valittu kunniapuheenjohtaja ja perustajajäsen Yrjö **Raaska**, Kerttu ja Kauko **Virolainen**, Terttu **Kurikka** ja Aino **Nuora**. Hänet Sinikka Ojala mainitsi olevan puhdas-

syntyisen hämäläisen, joka oli joutunut karjalaisen kelkkaan ja hyvin siinä kestänyt.

Aiemmistä kunniajäsenistä on elossa Hilja **Ryyppö**.

Vesilahden Karjalaiset ovat mukana Karjalan Liiton kesäjuhlassa juhla-kueen lippuvartiossa Hämeenlinnassa.

- Sieltä kipin kapin Karjalaan. Sakkola-juhlaan elokuussa Punkalaitumelle mennään riemuiten ja syksyllä aloitetaan tupailat, kuvailee puheenjohtaja Ojala toiminnan jatkuvuutta.

Hanna Kitunen

Siel kesän karjaani paimensin, osa II

Eka Karppanen kirjoitti viime kesänä paimenpojan muisteluksiaan. Tarina jatkuu helmen- ja lohenkalastuksen merkeissä.

Keväällä jäidenlähdön aikaan otti Simo-isäntä Viljo-poikansa ja minut, paimenpoikansa, mukaan onkiretkelle parin kilometrin päässä virtaavalle Saijajoelle, joka oli Sakkolan ja Valkjärven välinen rajajoki. Paikoin koskenä, paikoin suvantona eteni se kohti Vuoksea yhtyen siihen Kiviniemessä ennen Suvantoon ryöppyävää Kiviniemen koskea. Saijajoen Karttustenkosket oli valjastettu teollisuuden käyttöön; Lennart Sääksjärvellä oli siinä Artin mylly- ja sahalaitos sekä sähkövoimala. Niiden patorakennelmien juurella virtaavista pyörteistä, osittain jään alta, nostelimme hopeakylkisiä harjuksia aivan tavallisilla mato-ongilla.

Kesän aikana samaiset Saijajoen rantamat muodostivatkin minun ja paimennettävieni ihannemaailman. Sinne ajelin karjani aamuisin, ensin notkon pohjalla kiemurtelevaa kärritietä, sitten jyrkähköä rinnettä ylös, kautta rautatien yli johtavan sillan, virstan verran tasaista kangasta tallustaen ja lopuksi joko jyrkkää tai loivempaa jokiröyrästä alas virtaavien vetten äärelle. Illansuussa käytiin samat maastot ja

Laidunmaiden valtiashelmenkalastajana

maisemat läpi päinvastaisessa järjestyksessä.

Metsä ja maat joen rantaan saakka kuuluivat Ämmälän tilaan, kaitsemani karja käyskeli siellä omilla laidunmailla ja minä olin tuon valtakunnan valtias ja käskynhaltija. Koko sydänkesän ajan riitti joen rantatöyräillä rehevää ruohoa alamaisteni märehä. Itselleni tarjosi jokainen päivä uusia elämyksiä ja seikkailuja.

Alkukesällä tukinuuton aikaan muodostivat tukkilautat usein sillan, jota myöten juoksentelin rannalta toiselle. Toisinaan ruuhkautuivat tukit valtaviksi sumiksi, joita uittomiehet sitten päästelivät meluisan ryminän säestämänä. Joskus, kun joessa oli vähemmän tukkeja, ratsastelin niiden selässä virtaa alas kuin koskenlaskija konsanaan. Kerran taas hypellessäni tukkilautalla tipahdin veteen ja sieltä noustuani oli minulla märkänä kaikki muu paitsi lakin lippa.

Kivikkoisessa joessa oli paljon simpukoita, oikein sellaisia ”ostereita kovissa kansissa”, joiden sisuksista joskus löydetään helmiä. Siellä niitä sannottiin näkinkengiksi tai komukoiksi, kun taas sellaisia kierukkakotiloita kutsuttiin simpukoiksi. Olin kuullut, että noista Saijajoenkin komukoista oli löydetty helmiä, arvokkaitakin. Niinpä kulutin niiden haussa useita päiviä minäkin. En tehnyt sitä aivan turhaan, sillä löysin toisinaan joitakin helmiä. Seuraavassa kuvaus tällaisesta helmenkalastuksesta.

Tuodessani eräänä aamuna karjani joen rantaan, olin matkalla vuoleskelut koivun vesasta upean pillin. Paitsi ettei se ollut pajusta, kuten pillit tavallisesti, ei se muutenkaan ollut tavallinen pilli. Puun kuoren alla oli liikuteltavissa, joten ilmatilaa pillissä

saattoi enentää ja vähentää ja siten sen äänenväriä vaihdella. Rantakivellä istuen vielä viimeistelin soitintani ja kokeilin sen sävelasteikkoa, kunnes soittoharjoituksiini kyllästyneenä aloitin helmenkalastuksen.

Enää en muista, kuinka monta simpukkaa olin aukaissut ja tutkinut, mutta erään kookkaan ja epämuodostuneen sisuksista sen tapasin, unelmieni aarteen. Se oli herneen kokoinen, sileä ja kirkas, ilman mitään näkyviä virheitä tai tummentumia, jollaisten tiesin vähentävän helmen arvoa.

Tiesin löytäneeni jotain sellaista, mitä monet etsivät, mutta harvat löytävät. En vaan tiennyt, mihin olisin aarteeni kätkenyt, etten sitä hukkaisi. Taskuja minulla ei ollut, oli vain olalla riiputettava eväslaukku. Ei - olisi ollut hassua kannella helmeä eväslaukun pohjalla.

Sitten sain ajatuksen: olihan minulla toinen aarteeni, pilli! Sen sisälle sujautin helmen ja samalla kokeilin, lähteekö vielä ääntä. Kyllä vain. Nytpä se ihmeellisesti soikin, liversi kuin satakieli. Rupesin uudella innolla soittelemaan samalla hypellen lautalla tukilta toiselle. Mutta voi - horjahdin ja horjahtaessani luiskahti kuoriosa pillistäni irti ja sen mukana meni helmi joen kiviseen pohjaan.

Lopun päivää haeskelin helmeäni, mutta siellä se pysyi mistä oli tullutkin. Olin kokenyt elämäni lyhytaikaisimman onnen.

Joitakin päiviä myöhemmin hymyili onni minulle jälleen samoilla Saijajoen rantamilla. Seisoin polviani myöten vedessä vuolaan virran vapisuttaessa jalkojani ja heittelin onkea kuohujen kuljetettavaksi. Silloin tällöin kohon kulku ykskaks pysähtyi, jopa muutti suuntaa virran vastaiseksi. Se oli merkki siitä, että nälkäinen lohi oli

siepannut madon suuhunsa.

Eivät toki monetkaan niistä tarttuneet alkeelliseen pyydykseeni, mutta niinkin sentään toisinaan kävi. Olin jo saanut kaksi, ensin noin puolikiloisen ja toisen vähän pienemmän. Sitten tuntui ongessa jotain kiinteämpää, aivan kuin onki olisi tarttunut pohjaan. Oivalsin kuitenkin kohta, etteivät kivet minnekään ui. Aloin kahtala rantaan päin pitäen siimaa kireällä, koko ajan katkeamista peläten. Olin enää vain parin askeleen päässä kuivasta maasta, kun se tapahtui. Kohottaessani saalista vedestä siima katkesi ja lohi polskahti jalkoihini. Siinä se huitoi pyrstöllään ja minä käsin ja jaloin - ja sain kuin sainkin nostetuksi sen kuivalle maalle.

Aikansa siellä hypittyään se vihdoin alkoi talttua, niin että pääsin ihailemaan sen komeutta. Olipa sillä totisesti kokoa ja näköä! Sitä näköä tosin haittasi pahoin hiekka ja roskat, joita se oli kerännyt märkään pintaansa. Minulla oli kiire saada se huuhtotuksi, mutta jokeen päästyään se piristyi ja alkoi uida piiriä ympärilläni. Oli jälleen turvauttava aikaisemmin koettuun huitomistempuun, mikä onnistui kuin onnistuikin toistamiseen.

Päivä alkoi vaihtua illaksi ja lähestyi karjan kotiuttamisen aikaa. Huuhdoin lohettä nyt pienessä lätäkössä ja pakkasin eväslaukkuuni. Siitä isosta kalasta jäivät pää ja pyrstö laukun ulkopuolelle, vaikka keskiosa lepäsi laukun pohjalla. Pienemmät täyttivät lopun tyhjän tilan laukusta.

Olipa Ämmälässä illalla ihmettelmistä ja ihastelemista. Tietenkin kalat punnittiin ja kolmen lohen yhteispainoksi todettiin runsaat kaksi kiloa. Vielä samana iltana söimme maukasta lohikeittoa ja punertavaa suolakalaa riitti särpimeksi viikkokaupalla.

Tuosta kesästä on kulunut jo yli puoli vuosisataa ja vaikka jälkeen päin olen kalastellut monillakin vesillä, on mato-ongella onkimistani kaloista edelleenkin suurin tuo Saijajoen lohi.

Eka Karppanen

Etsitään ”komuja”

Riiskan joki tuli Raudun puolesta ja laski Suvantoon kotikyläni kohdalla. Se oli yksi niistä joista, joissa eli jokisimpukka, helmisimpukka, raakku - tai miten sitä kutsutaankin.

Me sanottiin komuksi. Niitä oli joessa varsin runsaasti. Enimmäkseen sellaisia, joiden kielen alla ei ollut helmeä. Helmeä kantavat opimme tunnistamaan jo ulkonäöltä. Ne olivat usein epämuotoisia, uurteisia ja kyhmyräisiä. Paljon kokeneita. Semmoisissa raakuissa ihmisissäkin piilee helmien kauneutta.

Useimmat helmet olivat ruskeita, harmaita tai muuten värikkäisiä, eikä niillä ollut kauppa-arvoa. Kirkas ja läpikuultava, pyöreä tai puolipyöreä oli hyvä. Kiiskin Aleksanteri, Alekka, niin kuin kyläläiset sanoivat, osti löytämämme helmet ja vei Viipuriin edelleen myytäväksi. Nuppineulan pään kokoinen virheetön helmi saattoi olla 10-20 markkaa. Miehen päiväansio oli siinä 20-30 markkaa maataloustöissä. Kun oikein kävi tuuri, voimme löytää 50 markan helmenkin. Isäni löytyi eräänä heinäkuun päivänä helmen, josta sai 500 markkaa. Se oli jo parin polkupyörän arvoinen ja herneen kokoinen.

Lämpimän veden aikana me pojat kahlasimme joessa aina kainaloita myöten ja keräsimme komuja kupeella olleeseen laukkuun. Kun laukku täyttyi, nousimme rannalle ja avasimme sellaiset, joissa uskoimme helmen piilevän. Ei komua saanut auki pelkillä käsivoimilla, vaan niskajänne piti katkaista veitsellä tai sitten toisen komun terävällä reunalla.

Sitten kerran, Jouko-veljeni ja minä, olimme olleet helmiä etsimässä koko aamupäivän. Sen verran tuli vedessä kylmä, että ihan huulet sinersivät. Olin löytänyt kolme kelvollista ja talletin niitä suussani, kun ei sattunut pientä pulloa mukaan. Juoksimme lämpimiksemme karjakujasia Vanhanmyllynsillalta kohti kohti. Kujaset olivat pahasti kuopilla lehmien sorkkien painamista. Kuoppien pohjilla vettä ja savivelliä. Siinä vaan varvas osui kiiveen ja jalka lipsahti. Lennähdin mahalaskussa kurään ja helmet lensivät kieleni alta ties minne.

Mukava näitä on nyt tuiskupäivinä muistella, vaikka tuolloin harmitti viettävästi. Taisinpa käyttää muutaman pajalla oppimiani ”tehosanoja”, jotka opettajan kuullen olisivat tietäneet jälki-istuntoa.

Topi Aava

Valmistuneita

Annamari Patja on valmistunut lääketieteen lisensiaatiksi Tampereen yliopistosta. Isä, Pentti Patja, on syntynyt Sakkolan Lapinlahdella ja äiti Saara, os. Metso, Sakkolan Kiviniemessä.

Annamari oli yksi viimekesäisistä Suvanto-Säätiön stipendin saajista.

Helsingin yliopistossa promovoitiin toukokuussa maatalous- ja metsätieteiden maisteriksi Marjut Lopenen Lahdesta. Hänen isänsä Olavi Lopenen on lähtöisin Sakkolan Lapinlahdesta.

**Myydään Sakkola-
Rautu pukuun
HARAKKA-
päähine,
uusi h. 4500,-
p. 971- 3648066/
Kirsi**

Juhannuksena

Juhannus, suven suuri juhla.
Liput liehuu, kokot palaa
nuoret toisillensa vannoo valaa.

Lapsuusmaisemihin mennä aion,
ei siellä liput liehu, koko pala.
Mutta juhannustaiat tehdä aion.

Jo puolen vuosisadan ajan
he puomilla on sulkeneet rajan.
Kuin unta, kotiseutu nukkui
ei kuultu, jos käki siellä kukkui.

Meitä joukko pieni
siel' harjutietä tallaa.
Pysähdymme, katselemme
kotikylää allaa.
Uusi naapuri nyt veräjällä
pihapiirin sulki
siel' ennen lapset iloisina
paljain jaloin kulki.

Vaan liehukoot liput,
palakoot kokot
antaa kesän juhlan tulla.
Siel' lapsuusajan maisemissa
ehkä haikaa on olo mulla.

Eino Systä

Sakkolaiset saunaan ja tarinoimaan

Pääkaupunkiseudun Karjalaisyhteisöt ry on jo kauan vuokrannut Helsingin pääkaupungilta vanhan huvilan, joka sijaitsee Jollaksessa meren rannalla. Huvila sijaitsee isolla tontilla ja rannalla on sauna. Rakennukset on pidetty talkoilla hyvässä kunnossa. Alueella telttailee monia perheitä, joille paikka on todellinen "kesäkoti". Karjalaisten kesäkoti on avoin kaikille karjalaisille, jotka voivat tulla sinne ottamaan aurinkoa, uimaan ja rentoutumaan. Rannalla on makkarapaistopaikka ja pihalla kesäkeittiö, emännältä voi ostaa kahvia ja juomia.

Sakkola-Seura on joka kesä pitänyt paikalla sauna- ja tarinaillan, johon ovat kaikki sakkolaiset ystävineen tervetulleita. Tämänkesäinen ilta on torstaina 4.7. Emännälle jokainen maksaa huvilassa 5 mk:n aluemaksun. Kesäkodille voi siis mennä jo päivällä, mutta sauna lämmitetään meille siten, että kylpemään pääsee klo 18. Mukaan uimapuku (yhteissauna), makkarat ja

saunajuoma. Saunan jälkeen juodaan lasiverannalla pullakohvit ja jatketaan tarinointia.

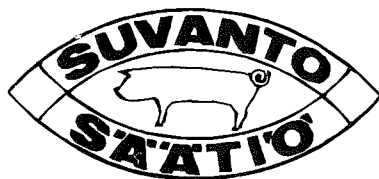
Kulkuohjeet: Metrolla Herttoniemen asemalle, josta bussi 85 Jollaksentien ja Puuskaniementien risteykseen. Risteyksessä on Jollaksentielle Karjalaisen Kesäkodin viitta, reitti on viitotettu siitä lähtien ja matkaa on noin 2 km. Omalla autolla tulijat voivat tarkistaa reitin Itäväylältä Herttoniemestä HPY:n kartasta s. 26-27-17. Jollaksentieltä viitoitus kuten bussista. Kesäkodin osoite on Villinginsalmentie 7. Tervetuloa!

PITÄJÄJUHLILLE Punkalaitumelle mennään 4.8. Helsingistä järjestetään Sakkola-juhlille kuljetus. Vaikka et olisi Sakkola-Seuran jäsen, olet tervetullut mukaamme. Voit tiedustella asiasta lähemmin Eila Arolta puh. 90 - 889 402. Seuran jäsenet saavat kirjeen heinäkuussa. Kirjeessä on tarkemmet tiedot ja ilmoittautumisohjeet. -EA

Suvannon Seutu julkaisee jokaisessa numerossaan

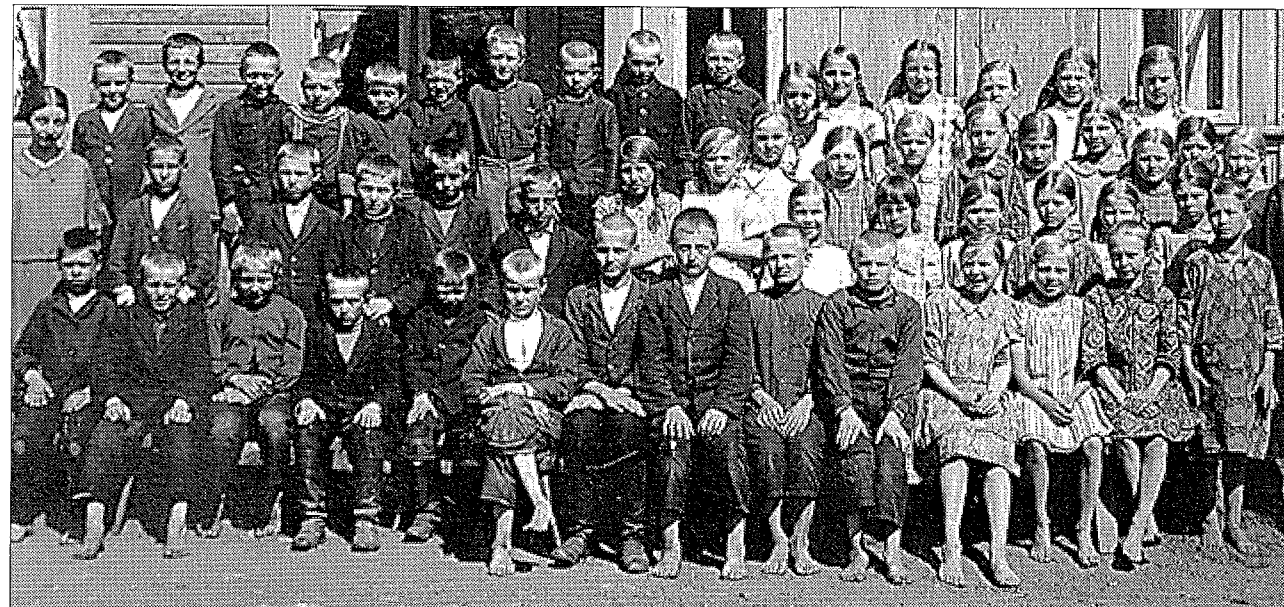
***merkkipäivät
*suruviestit
*kastetut
*valmistuneet
*ylioppilaat
*hääpäivät ym.
perhetapahtumat**

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

**Kirjoita tiedot toimitukseen, liitä mukaan myös
valokuva.**

Tiedot yllämainituista julkaistaan maksutta.

Ylhäällä 2-3 luokka sekä 4-luokka ikuistettuna v. 1927.

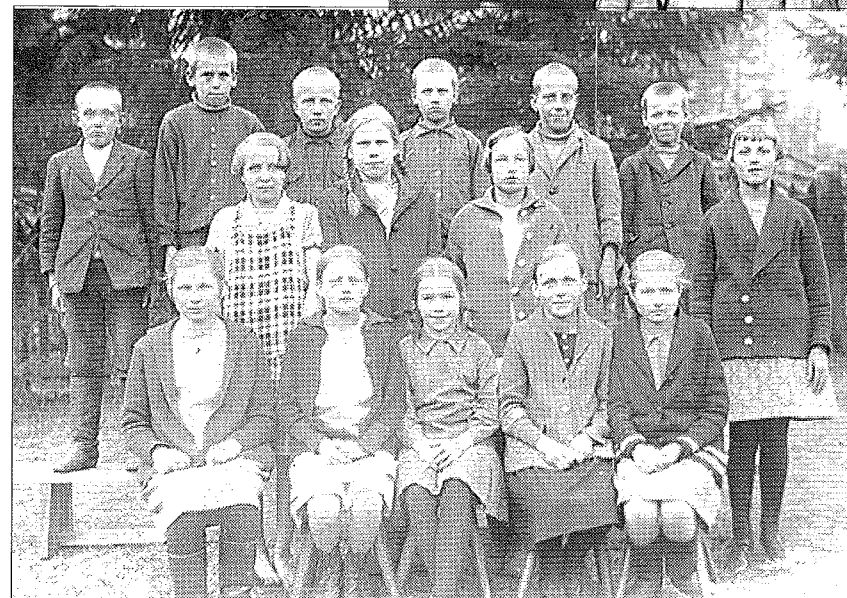
Vilakkalan koululaisia

Toijalassa asuvan Anna Koirasen hallussa on liki seitsemän vuosikymmentä vanhoja koululaisten kuvia Vilakkalasta. Otoksissa poseeraa koulupiiriin kansakoululaisia vuosilta 1927-1928.

- Opettajina noina vuosina olivat Edith Jäntti, Aarne Minkkinen, Olga Salmela ja Martta Tengén, muistelee Anna Koiranen.

3-4 luokka 1928.

Neljäs luokka vuodelta 1928. Opettajat kuvissa Olga Salmela ja Martta Tengén.

Lehmätkin karkasivat sienten perään

Sienistä soppaa ja muuta hyvää

Jumala on antanut maallle kyvyn kasvattaa sieniä ihmisille ja eläimille ravinnoksi. Lehmä etsiessäni noukin aina naperkallisen kangarouskuja. Äidin kanssa puhastimme ne, äiti keitti ja suolasi, ja pani painon alle.

Isäni ja veljeni eivät syöneet lihaa, näistä sienistä äitini teki sienipullia - ja olivat hyviä.

Karvalaukku eli karvarousku oli haluttu sieni, niitä löytyi harvoin. Ne puhdistettiin, suuret lohkottiin pienemmiksi, keitettiin ja suolattiin sekä pantiin myös painon alle. Niistä tehtiin salaattia tai sieniuhhaa.

Hepo- ja herkkutatista otettiin pilli-kerros pois, leikattiin ohuiksi ja kuivattiin liitan lähellä. Kuivina niistä keitettiin kuin lihakeittoa, hyvää sekin.

Rouskuja kerättiin monenlaisia.

Herkkusieniä noukittiin varovasti, pelättiin erehdyttäviä valkeita kärpäsiä.

Yhtenä vuonna 50 lehmää lähti Karholasta Pyhäjärvelle sienten perään eivätkä paimenet löytäneet karjaa illalla. Kannaksella olivat yöt pimeät, ei voinut yöllä etsiä. Mutta ei löytynyt seuraavana päivänäkään. Matti Tenkanen lähti tietäjältä Vaalimoin ämmältä kysymään. Tietäjä sanoi, että menkää Saapuntietä Pyhäjärvelle, siellä ovat lehmät.

Miehet lähtivät hakemaan ja naiset kiuluineen mukaan. Naiset aikoivat lypsää lehmä matkalla, koska kaikkien maito ei vuotanut itsestään, etteivät utareet menisi pilalle.

Ja lehmät olivat sienien perässä menneet Pyhäjärvelle saakka - sienet oli-

vat lehmien herkkua siihen aikaan kun tämä tapahtui. Ihmiset ihmettelivät suuren lehmäkarjan ilmestymistä. Yhden lehmän kaulassa helisi kello kauniisti. Kun mentiin lehmän luo, Ernst Weisell luki kellossa. Se oli meidän lehmä, jolla oli kaulassa viime vuosisadalla taottu vaskikello.

Kun isä viime vuosisadalla lähti opettajaksi, teetti hänen mammansa hänelle vaskikellon ja myös maalaissepällä kolmen kahvikupin vetoisen kuparipannun. Kolmatta esinettä en muista. Hän keitti sillä pannulla kahvia vieraalle kaksi kupillista ja itselle yhden. Pannu on vielä tallella kasvatini tyttäreillä.

Meeri Weisell
Petäjävesi

Äitienpäivillä noin 50 vuotta sitten

Näin suurella joukolla vietettiin äitienpäiviä Vilakkalassa Sakkolassa liki 50 vuotta sitten. Kuva on vuodelta 1928, Toijalassa asuvan Anna Koirasen albumista.

Nestor soap

Suvanno höyrylaivat joutuivat ennen-vanhoa rahtoamoa millo minkäkilaisii tavaroii nii reitivarre asujamil ko kaupapuotiiloilki. Täs o kasku yhes sellasest tapauksest.

Siihe moailma-aikoa liikennöi "Runo" sitä pitkulaista vesreittii mis monmutkasel matkalloa joutu poikkie-moa vuoroperreä kummaki ranna rykipollarloi kolistelemas. Tuon kolmepenikulmase Suvantojärve rantakylis ol neät parisekymment laivarykkii vuorotelle molemmil rannoil.

Kiviniemest lähtiesseä ol Runo viiime tipas soant viijäksie Röykkyleä Vuli-kauppioal saippuvapaketin - sitä herraskaista, hyvält haisevoa Nestor-saippuvoo. Aikoa ol olt nuukast nii jot ei keretty kirjoittelemoa rahtpaperloi; olpaha voa soovittu, jot jollei Röykkylä rykil uo muute tarvetta topata, viskatoa pätö paketti rykil, mist puotilaist soavat käyvä ottamas huostahosas.

Piene matka peäs laivarykist, Kylmoja suul ol ahvenii narrailemas Ylätöisii Nestor, hiuka hupelon pietty pojan koltijaine. Taisiit kuiteki ahvenet narrailla enemmä Nestorii; ikkeä ko kiusaltoa kuletteliit kupusta ja ain ol mato viety. Moine ilka alko käyvä Nestori luonnol nii jot heä läks vähä jalottelemoa laivarykil päi. Siin paikkas heä älläs jot Kuusikkonieme takant työnty näkyvii Runo-laiva - ol vissii käynt ottamas Viiksalahest kyytiläisii ja nyt näytti ottanie kurssin suoroa Röykkylä rykkii koht.

No tokha Nestorin pit männä iha rykil ast katsomoa, kuka sielt ol tulos.

Laiva tul kohal - sen kulku hiijoantu - mut se ei topantkoa pollarii. Laiva kannelt huuveitti, jot: - Poika hoi - otaha koppi! Ja sielt lens paketti suoroa Nestori kässii.

Runo män mänöjeä, mut rykil seiso paketti käsisseä entistäki hölmömmä näkösen Ylätöisii Nestor. Eikä asja valent hänel yhtä enempää senkä jälkeen ko sai luetuks paketi kylest selväst painetut sanat: NESTOR SOAP.

Eka Karppanen

Muisteloita

Karjalan lapsi olen minä vainen vaikka täällä Hämeessä asuvainen, siellä mä synnyin taikinatiinun viereen, niin sanoi äiti, on jäänyt mieleen. Sisarusten veljien joukossa kasvoin, syysaurinko lämmitti vielä, kun aloin kulkea elämän tiellä. Olin seitsemän vanha, kun rakennettiin Mannerheimin linjaa, muistelen niitä ja olen hiljaa. Se tuli Kirvesmäen kylään, oi aikoja niitä, kyllä Karjalan lapsi Luojaasi kiittä! Näistä muistoja ei voi kukaan poies viedä, ne on matkassa täällä elämän tiellä. Se kesti, kesti kaksi sotaa, vaan Karjalaa meiltä poies ota. Karjalan kaipuu rintaani raastaa, tässä sen julki tahdon haastaa. Liplattaa laineet Kirvesmäen rantaan. sen valkoiseen hiekkasantaan. Muistella voi, ei mitään muuta. Kyynel vierähtää, muistojen kultaa. Se on parasta täällä elämän tiellä, kun sain nuorena olla Karjalassa siellä. Kun ikää karttuu elämän tiellä ei Karjalan kaipuuta voi poies niellä. Yöllä unessa kuljen yhä siellä Sakkolan kirkkoon ilo miellä. Ja Liesmaan saarnat ei unhoitu koskaan; älä itke, älä itke, hän lohdutti meitä. Ihanat saarnansa kantaa pitkin elämän teitä. Älä Karjalan lapsi niitä unhoon heitä.

Laina Huuska

SEURAAVA Suvannon Seutu

ilmestyy heinäkuun lopussa.

Aineisto on lähetettävä toimitukseen viimeistään tiistaihin 9.7.1996. mennessä.

Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Moisio.

Muistathan - lehti kertoo silloin terveiset Punkalaitumelta pitäjäjuhlia 4.8. varten!

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös:

Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (921) 767 4346

sekä Lempäälässä

Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lojonen ja Aaro Viskari

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 931-3784 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

Mantereentie 199, 37500 Lempäälä

Puh. 931-373 9541

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu

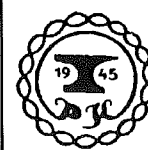
Aila ja Kati Heikkilä

Puh. 931-343 3902, 931-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

Saarenkärjenk. 1 B, 33300 Tampere

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

Puh. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435

Autopuh. 949-239 535

**TOIMIVIA METALLIOVIA YM. RAKENTEITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA**

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

*Seuraava lehti
ilmestyy
heinäkuun lopulla.*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1996 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Moisio

Puhelin (931) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Pauku